

**[263] Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og finanskomiteen
Fellesmøte onsdag den 14. mars 1973 kl. 10.**

Møtet ble ledet av formannen, H e l g e S e i p .

Til stede var: Per Borten, Trygve Bratteli, Knut Frydenlund, Guttorm Hansen, Asbjørn Haugstvedt, Otto Lyng, Margith Munkebye, Tor Oftedal, Helge Seip, Kåre Willoch, Johan Østby, Bernt Ingvaldsen, Gunnar Alf Larsen, Ingvar Bakken, Karl J. Brommeland, Rolf Fjeldvær, Gunnar Garbo, Arnt Hagen, Aase Lionæs, Sverre Nybø, Svenn Stray, Ingvald Ulveseth, Johan A. Vikan, Kåre Stokkeland (for Sonja Ludvigsen) og Paul Thyness (for Erling Petersen).

Til stede fra finanskomiteen: Anders Aune, Bjarne Mørk Eidem, Alv Jakob Fostervoll, Ole Wiig (for Thor Gystad), Arvid Johanson, Henrik J. Lisæth, Odd Kirkeby (for Lars T. Platou), Erland Steenberg, Thorstein Treholt, Bjarne Eia (for Odd Vattekar) og Kåre Kristiansen (for Egil Aarvik).

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Lars Korvald, utenriksminister Dagfinn Vårvik og statsråd Jon O. Norbom.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Sjefdirektør Knut Getz Wold fra Norges Bank.

Fra Handelsdepartementet: Ekspedisjonssjef Tor Stokke.

Fra Utenriksdepartementet: Ekspedisjonssjef Bue Brun.

Fra Finansdepartementet: Underdirektør Steinar Sørbotten.

D a g s o r d e n :

Valutasituasjonen.

Formannen: Jeg går ut fra at dette møtet som er et fellesmøte mellom den utvidede utenrikskomite og finanskomiteen, vil være et møte som holdes etter de regler som gjelder for møter i den utvidede utenrikskomite, dvs. at finanskomiteens medlemmer og sekretær møter med de samme plikter og de samme rettigheter som medlemmene og sekretæren i den utvidede utenrikskomite.

Finansminister Norbom vil gi en orientering i forbindelse med den aktuelle valutasituasjon.

[264] Statsråd Jon O. Norbom: Etter at den amerikanske dollaren ble devaluert med 10 pst. og Regjeringens beslutning om å opprettholde kronens sentrale kurs ble tatt for vel fire uker siden, har uroen på det internasjonale valutamarked fortsatt. Dette resulterte i et sterkt press mot europeiske valutaer, i første rekke tyske mark. Dette førte til at flere sentralbanker måtte motta store beløp i dollar.

De fleste valutabørser holdt stengt fredag den 2. mars. Lørdag 3. mars ble det holdt et nordisk konsultasjonsmøte på Arlanda utenfor Stockholm, hvor det fra norsk side møtte handelsministeren, finansministeren og sjefdirektøren for Norges

Bank. Den danske økonomiminister Hækkerup redegjorde for hovedelementene i den plan som EF-kommisjonen ville forelegge for EF's finansministre den etterfølgende dag, og som gikk ut på en felles flyt av samtlige EF-valutaer vis-à-vis dollaren. Kommisjonen forutsatte ønskeligheten av deltakelse fra andre europeiske land, særlig EFTA-landene. Dagen etter fikk økonomiminister Hækkerup klarering over telefonen fra den norske og den svenske finansminister at han på EF's finansministtermøte samme dag kunne gi uttrykk for at han hadde fått forståelsen av at Norge og Sverige ville være interessert i sammen med andre europeiske ikke-medlemsland å forhandle om tilslutning til et valutasystem som eventuelt måtte bli etablert i EF. EF-ministrene ble enige om at forslagene skulle bearbeides videre i de følgende dager i EF's penge- og valutakomite med sikte på et nytt ministermøte torsdag 8. mars. Deretter skulle EF-landene møtes i Paris fredag 9. mars sammen med de land i 10-landsgruppen som ikke er medlemmer av EF. En hovedhensikt med dette møte var å drøfte de europeiske lands ønskemål med hensyn til USA's medvirkning til løsning av valutakrisen. Et hovedsynspunkt fra EF-landenes side var at årsakene til vanskene vesentlig var av spekulativ karakter. En løsning forutsatte derfor at en kommer fram til enighet om intervensjoner på valutamarkedene, kontroll med internasjonale kapitalbevegelser og bedre kontroll med intern og internasjonal likviditet. I kommunikeet fra møtet er det understreket at valutakursene nå er realistiske. Paris-møtet resulterte for øvrig ikke i noen faste konklusjoner, men en ble enige om å holde et nytt møte en uke senere.

I mellomtiden møttes EF's finansministre i Brussel søndag 11. mars. Det ble da klart at det ikke lyktes å komme fram til en felles EF-linje. Derimot ble en enig om følgende:

Ved gjenåpningen av valutabørsene mandag 19. mars oppskrives tyske mark med 3 pst. Deretter gjennomføres felles flyting av følgende seks lands valuta: Frankrike, Vest-Tyskland, Belgia, Nederland, Luxembourg og Danmark. Mellom disse opprettholdes en maksimal kursmargin på 2,25 pst., men det foretas ikke intervensjoner overfor amerikanske dollar. Britiske og irske pund og italienske lire flyter fritt, uavhengig av dette.

[265] I forbindelse med vedtaket har EF's finansministre også erklært at kontroll med kapitalbevegelser vil bli anvendt så langt det er nødvendig. Det ble derimot ikke oppnådd enighet om å opprette et større fond som var påtenkt, og som skulle nyttes til gjensidig støtte til landenes intervensjoner for å holde valutakursene innenfor de fastsatte svingningsmarginer. Dette opplegg vil ligge til grunn for møtet i den utvidede 10-landsgruppen i Paris førstkommende fredag.

Siden det ikke lyktes å komme fram til en felles ordning for alle EF-land, er det ikke framkommet noen offisiell invitasjon til utenforstående land om å slutte seg til, men en har fått forståelse av at de land som er interessert i slikt samarbeid, er velkommen til å ta dette spørsmålet opp. Bl.a. har den tyske finansminister flere ganger henvendt seg til danske og svenske ministre om dette. Fra fransk side ble det i går overfor den norske ambassadør i Paris gitt uttrykk for at man ville sette stor pris på at den norske krone kunne flyte sammen med de seks EF-lands valutaer. Regjeringen har kontinuerlig stått i kontakt med den svenske regjering om disse

spørsmål. Den svenske regjering gjorde i går ettermiddag EF kjent med sin interesse for å slutte seg til opplegget som de seks land er blitt enige om. Så vidt jeg forstår, har også Finland gjort sin interesse kjent overfor EF om å drøfte muligheten for tilslutning.

Her hjemme har den valutasituasjon vi nå står overfor, vært drøftet i Valutarådet, i Norges Banks direksjon, i Rådet for internasjonalt økonomisk samarbeid og i Regjeringen. Jeg vil foreslå at sjefdirektør Getz Wold gjør rede for de tre førstnevnte møter. Jeg skal her bare nevne at et flertall i Valutarådet og i Norges Banks direksjon har tilrådd at Norge nå tar opp konsultasjoner med de seks EF-land med sikte på at Norge nå slutter seg til det opplegg de seks EF-land har blitt enige om.

Regjeringens foreløpige standpunkt i denne sak er at Norge tilkjenner sin interesse i å drøfte om og hvordan Norge kan bli tilknyttet den valutaordning som de seks EF-land har blitt enige om.

La meg nevne at den forestående revaluering av den tyske mark for oss tilsvarer en devaluering av kronen på ½ pst. Dessuten har kursutslaget av februarvedtaket overfor svenske kroner ikke vært så sterkt som ventet.

Jeg vil understreke at de seks EF-land nå ikke regner med noen vesentlig endring i kursforholdet mellom sine valutaer og dollar. En ytterligere revaluering i forhold til dollar ville bli oppfattet som en trusel mot disse landenes konkurranseevne. Dette synspunkt er særlig understreket av den franske finansminister.

Det synes naturlig for Regjeringen å fortsette den linje som ble valgt i februar. Dette oppnås best om en nå følger den tilråding som er gitt av flertallet i Valutarådet og i Norges Bank. Forslaget [265] innebærer at Norge ikke foretar noen kursjustering før en går inn på denne ordningen.

Formannen: Jeg takker finansministeren for redegjørelsen og vil be sjefdirektør Getz Wold om å gi den tilleggsredegjørelse som finansministeren bebudet.

Sjefdirektør Getz Wold: Det er kanskje ikke behov for å si så mye i tillegg til hva finansministeren gav uttrykk for. Om de rådgivende uttalelser som han refererte til, er å si at Valutarådet avgav en tilråding, der et flertall på seks av de åtte medlemmene tilrår at Norge tilknyttes det felles valutakurssystem som et flertall av EF-landene har vedtatt å gå inn for. Tilrådingen forutsetter at Sverige også blir tilknyttet den nye ordningen. Rådsmedlemmene Stokke og Løvold tilrår at kursen på den norske kronen ikke flyter, men settes uavhengig av EF-valutaene. En liknende meningsforskjell var det i direksjonen for Norges Bank, hvor et flertall som består av medlemmene Hans Borgen, Otto Totland, nestformannen Skånland og formannen meg selv, tilrår at Norge tilknyttes det felles valutakurssystem som et flertall av EF-landene har vedtatt å gå inn for. Tilrådingen forutsetter at også andre av EFTA-landene, spesielt Sverige, blir tilknyttet den nye ordning. Et av medlemmene av direksjonen, Erling Petersen, tilrår at man avventer tilslutning til

det felles valutakurssystem som et flertall av EF-landene har vedtatt å gå inn for, og at kursen for den norske krone derfor inntil videre fastsettes om nødvendig ubundet av EF-valutaene.

Vi kan vel si at for flertallet i disse to organer spilte det en avgjørende rolle at ved de vedtak som er truffet, skulle risikoen for en nevneverdig flyting oppover være vesentlig redusert. Ved at tyske mark er oppskrevet med 3 pst. starter en så å si på et lavere punkt, som finansministeren nevnte, vel $\frac{1}{2}$ pst. lavere enn den faktiske revaluering som vedtaket i februar førte til, og en har for så vidt noe å gå på. Med den enighet som er etablert mellom EF-landene, preliminært også mellom EF-landene og USA og de øvrige medlemmer i 10-landsgruppen, og som ventes konfirmert og konkretisert på det nye møtet fredag, er det videre blitt klart at det også der hersker enighet om at det kursforhold som er etablert, er realistisk og kan og bør forsvares, og det vil bli truffet tiltak for å forsvare det fra europeisk og fra amerikansk side.

Det har jo også fra flere av EF-landene, kanskje spesielt fra Frankrike, vært fremholdt som et hovedpunkt at en skulle unngå noen risiko for flyting oppover. En har fra fransk side hevdet at det aktuelle kursnivået er det riktige, og at en ikke kunne godta noen svekkelse av konkurranseevnen. Det [267] er riktig å se det slik at det er særlig for å imøtekomme dette hensyn at Tyskland har gått med på en 3 pst. oppskrivning, så de starter på et høyere punkt. Sammen burde disse to forhold kunne redusere risikoen for å flyte oppover. En kan så spørre hvorfor en likevel skal ha denne mulighet. En har her sett det slik at dette er meget viktig for å redusere risikoen for spekulasjon. Det vil ikke som under et fast kurssystem da eksistere noen fare for så å si å renne dette system over ende. Spekulanter vil vite at de ikke har noen sikkerhet for en viss kurslimit.

Mindretallet i de to rådgivende organer har på den annen side vurdert det slik at en sånn risiko, uansett størrelse, er noe man ikke, iallfall til å begynne med, kan eller bør ta, sett på bakgrunn av at vedtaket om ikke å forandre kursen i februar betydde en faktisk gjennomsnittlig oppskrivning av kronen med nær 3,5 pst. Man mener at risikoen, selv om den er liten, for en ytterligere flyting oppover vil være uforsvarlig i betraktning av enkelte eksportnæringers utsatte stilling. Konklusjonen når det gjelder de to mindretall, er at en ikke skal ta standpunkt til tilslutning, men foreløpig sette kursen autonomt, dvs. føre en autonom kurspolitikk i den første tiden.

I Rådet for internasjonalt økonomisk samarbeid i går ble det fra representanter for Industriforbundet, Rederforbundet og Eksportrådet reist forslag i ulike former om at en først burde ha en devaluering av størrelsesorden som den Sverige har gjennomført, på 5 pst., og så slutte seg til EF-systemet. Argumentasjonen ligger på linje med den som tilhengerne av en devaluering i februar gjorde bruk av. Forholdene for de konkurranseutsatte næringer er vanskelige, fortjenestemarginene er så lave at det vil være riktig så å si å rette dem opp ved dette vedtak i starten.

Det er litt vanskelig å tolke uttalelsene fra Arbeidsgiverforeningens representant. De gikk vel i noen grad i samme retning, men helt klart kom ikke dette til uttrykk.

Bankforeningen sluttet seg til flertallstilrådingen i Valutarådet og direksjonen i Norges Bank om å avvise en devaluering. Det samme gjorde LO's representant i helt klare ordelag.

Hvis jeg får lov å knytte et par merknader til det jeg har nevnt, måtte det være at en anmodning om tilknytning til EF's felles flyting ligger på linje med den faktiske kurspolitikk som en har fulgt i tiden etter folkeavstemningen, og som har gått ut på å søke en valutapolitisk tilknytning til EF-landene, et teknisk og daglig valutapolitisk samarbeid.

[268] Vi har i Norges Bank i denne tiden hatt – og har fremdeles – tre-fire ganger daglig kontakt med de andre EF-land. Dette er ikke bare en gjensidig informasjon, selv om den har vært særdeles nyttig under krisesituasjonene, men det er også en samordning av intervensjonene. I de par tilfelle hvor en har intervenert fra Norges Bank, har dette skjedd i samråd med de andre deltagerlandene i denne ordning. Spørsmålet om hvordan dette ville arte seg etter 1. april da fellesskapslandene tar sikte på å sette opp bl.a. et utvidet teknisk system, har vært et åpent spørsmål. Både Norge og Sverige har hatt inne søknader om tilknytning til systemet, men en har hittil ikke fått svar. Informasjoner før denne krisen tydet på at det kunne bli vanskelig å fortsette den faktiske ordningen etter 1. april. Jeg tror det må være en riktig vurdering at denne situasjon nå er helt forandret. Fellesskapslandene har jo gitt uttrykk for, slik finansministeren nevnte – og slik det altså på ny er blitt understreket ved den franske henvendelse i går – at de ønsker at de øvrige EFTA-land som her er aktuelle, Sverige, Sveits, Østerrike og Norge, skal få en tilknytning til dette valutasystemet.

Tanken om devaluering er på nytt reist av noen. De indre økonomiske problemer som her foreligger, er det ikke noen grunn for meg til å gå inn på her nå. Men utad er det nokså klart at hvis vi devaluerer i dag, vil det være noe som så sterkt går mot formålet med de tiltak som nå på etableres mellom EF-landene og 10-landsgruppens land, at det ville bli oppfattet som et klart negativt trekk. Det var en helt annen situasjon i februar da USA ensidig og bare etter å ha underrettet et par stormakter, devaluerte med 10 pst., og noen land følte at de måtte foreta en tilpasning. Riktig eller uriktig, den norske avgjørelse ble truffet da. Nå i denne situasjon er det ingen land som foretar en devaluering. Noen har påtatt seg å foreta visse revalueringer – hva som må betraktes som en belastning – særlig D-mark. En devaluering ville klart gå mot formålet med dette samarbeidet, og ville virke noe paradoksalt sammen med en søknad om tilknytning til EF-landenes valutasystem. Jeg tror en må se det slik at den avgjørelsen – hva en måtte mene om den – som ble truffet i februar, ikke bør gjøres om ved dette høvet. Det er klart at ved å gå inn for denne ordning, binder en seg ikke med hensyn til den fremtidige kurspolitikk. Vi er allerede ved medlemskap i Valutafondet forpliktet til internasjonalt samråd ved kursforandringer, som bare skal foretas under visse omstendigheter. Prinsippene blir

ikke ulike, men kursforandring vil dog kreve samråd med de andre deltagerland hvis det i fremtiden skulle bli nødvendig.

Får jeg til slutt nevne at selv om valutabørsene i dag er stengt, foregår det en økende omsetning som har skjedd i meget fredelige former, og som tyder på at dollaren har vært så sterk at det ikke vil skje store kursutslag internasjonalt når [269] børsene åpner igjen på mandag. Det er imidlertid i dag stor uro omkring den norske krone, store tilbud om salg, ekstraordinær etterspørsel på dollar. Dette skyldes helt og holdent de meldinger som morgenavisene inneholder, om anmodning fra næringsorganisasjonene om devaluering. Det er for så vidt ikke noe overraskende at det kommer til slike uttrykk, men det er naturligvis behov for en rask avgjørelse som kan offentliggjøres i løpet av dagen.

Formannen: Jeg takker for redegjørelsen.

Jeg forstår at det faktisk er to spørsmål en her skal ta stilling til. For det første prinsippet om en tilknytning til EF-valutaene i den formen som det her har vært redegjort for, og for det andre spørsmålet om den norske kronens aktuelle kursnivå.

Når det gjelder det første, kan jeg for min del vise til det jeg sa den gang forhandlingsopplegget med EF ble drøftet i Stortinget. Jeg gav da uttrykk for at jeg ville funnet det naturlig om Regjeringen allerede da hadde markert det prinsipp at man ønsket et nærmere valutasamarbeid med EF, og at det ville vært mulig innenfor de forhandlingsrammer man da hadde. Når man nå legger opp til dette i den formen det her er gitt uttrykk for, kan jeg bare si at det er en konsekvens av det standpunkt vi hele tiden har tatt. Jeg kommer til å støtte det. Jeg har gjort finansministeren oppmerksom på at det er en del av oss her han kan stole på i den sammenhengen.

For øvrig finner jeg det interessant og verdifullt at Sverige går med og at andre EFTA-land tydeligvis kommer med i ordningen.

Når det gjelder spørsmålet om kursnivået, vil jeg for min del ta det til etterretning at Regjeringen her står fast på det vedtak som blir gjort. Jeg er enig med sjefdirektør Getz Wold i at det er viktig at dette standpunkt blir gjort klart så tidlig som mulig, slik at man slipper spekulasjonsbølger mot den norske krone. Jeg ser også at det i de tilpasninger som nå skjer, foregår en viss justering overfor D-mark som gjør det lettere å håndtere saken nå enn ved den opprinnelige beslutningen, før D-mark ble revaluert.

[270] Knut Frydenlund: Det var bare et par spørsmål jeg hadde lyst til å stille. Forslaget går ut på at vi skal knyttes til EF-landenes felles valutakurssystem. Jeg er som legmann litt interessert i å få høre noe mer om de praktiske implikasjoner ved dette. Vil det f.eks. bety at vi skal være med i EF's valutafond, hva med forpliktelse til intervensjoner osv.? Jeg lurer på om det kan sies noe om hvorledes dette samarbeidet i praksis vil være. Dette med faste valutakurser, som EF-landene er kommet fram til seg imellom, er jo det viktigste skritt de til dags dato har tatt i retning av en økonomisk union.

Det andre spørsmålet gjelder det som finansministeren sa, at dette var Regjeringens foreløpige standpunkt. Jeg er interessert i å høre hvordan forholdet er

mellom dette og den tilkjenneivelse som ble gitt gjennom den danske økonomiminister, Hækkerup, som finansministeren refererte til, hvor man, så vidt jeg oppfattet, skal ha gitt uttrykk for overfor EF at man var interessert i å være med i dette. Det er mulig jeg har oppfattet feil, men jeg er interessert i å høre hva innholdet i den første tilkjenneivelse gjennom Hækkerup var i relasjon til det standpunkt Regjeringen vil ta nå.

Kåre Willoch: Jeg uttalte meg mot den faktiske revaluering av den norske krone som ble gjennomført i februar måned, fordi jeg tror at et slikt standpunkt, hvor ønskelig det enn er ut fra en intern prispolitisk vurdering, var for sterkt i forhold til de næringsmessige hensyn som også må tas ved slike avgjørelser, og jeg gikk inn for at vi skulle velge et kursleie for den norske krone som verken innebar devaluering eller revaluering, men søke hen til en middelkurs. Jeg reagerte mot at man talte om devaluering dersom man skulle velge en slik middelkurs. Det var en faktisk uforandret kurs jeg for min del mente ville være riktig. Jeg må i parentes bemerke at det synes om noen ennå er noe for sterkt bundet til gullprisen som mål for de faktiske verdiforhold. Det er den gjennomsnittlige valutakurs som er av særlig interesse for oss.

I dag foreligger det en situasjon hvor valgfriheten er innskrenket, ved det revalueringssstandpunkt som faktisk ble tatt for kort tid siden. Denne innskrenkning i valgfriheten, som jeg ikke behøver å utdype nærmere, taler for at man ikke foretar noen kursendring nå. Men det er også andre momenter i bildet. De kompensasjonstiltak fra Regjeringens side som ble antydnet i forrige møte, og som kanskje spilte noen rolle for de standpunkter enkelte tok, har vi senere ikke sett noe mer til. [271] Jeg forstår at man fremdeles arbeider med dette. Jeg vil bare kort si det slik at jeg ikke har inntrykk av at disse kompensasjonstiltak vil kunne forsvare et så sterkt kursvalg som man foretok forrige gang. Dertil kommer de underliggende økonomiske problemer for næringslivet, som ikke på noen måte er blitt lettere i den korte tid som er gått siden forrige avgjørelse. Jeg synes derfor at det fremdeles foreligger sterke momenter som taler for at man søker hen til det som vil gi en reelt uforandret kurs i forhold til det kronekursen var før forrige vedtak. Så vidt jeg forstår, betyr ikke dette et kursfall på 5 pst. i forhold til de siste aktuelle kurser, men noe mindre. Akkurat hvorledes en slik operasjon skal kunne gjennomføres, vil jeg ikke gå inn på i detalj nå, men jeg vil anta at dette måtte være teknisk mulig. Derefter synes jeg at det vil være en verdifull nyskaping om vi kan komme med i det felles flytende system som man etablerer med basis innenfor EF-systemet.

Jeg er som sagt klar over at det er vanskeligere å rette opp revalueringen fra februar enn det ville ha vært å la være å foreta den, og at det naturlig gjør seg gjeldende atskillig tvil i en slik situasjon. Men som resultat av en forsøksvis helhetsvurdering vil jeg ikke unnlate å fremheve dette synspunkt.

Statsråd Jon O. Norbom: Først til de problemer som hr. Frydenlund nevnte. Den ordning som nå etableres innenfor EF, kan vel ikke betraktes som et fullstendig EF-valutasystem i og med at bare seks av de ni går med på det. Derfor er også det

system som etableres, organisasjonsmessig, så vidt jeg forstår, atskillig mindre ambisiøst enn det man opprinnelig hadde i tankene. Man kan vel allerede si at så lenge det bare er de seks som går med på dette, vil det ikke bli tale om det store fondet som skulle kunne gi opptil ubegrensede kreditter. Kanskje sjefdirektør Getz Wold etterpå kan utdype nærmere hvordan han ser på det rent praktiske samarbeid – jeg tror vi må understreke ordet *praktisk* her. Det vil ikke bli noen veldig innviklet mekanisme. Jeg forstår at hele operasjonen vil foregå på sentralbanknivå, og at det ikke en gang blir tale om regjeringsforhandlinger for å få dette i gang.

Når det gjelder det møtet vi hadde på Arlanda, med etterfølgende klarering for Hækkerup, må vi ta som utgangspunkt at danskene på det møtet offisielt var meget optimistiske foran første finansministtermøte på denne saken i EF's ministerråd. Det vi da ble enige om, var at Hækkerup kunne si at han hadde fått forståelsen av at Norge og Sverige ville være interessert i sammen med [272] andre europeiske ikke-medlemsland å forhandle – og her må vi understreke *forhandle* – om tilslutning til et valutasystem som eventuelt måtte bli etablert i EF.

Når det gjelder problemet med kronens verdi, er det bare å understreke at Regjeringen mener at situasjonen ikke er vesentlig annerledes nå enn den var i februar, og at hensynet til den innenlandske pris- og kostnadssituasjon ikke minst i det kommende indeksoppgjør fortsatt må tillegges stor vekt. Vi anser det fortsatt å være en hovedoppgave i den økonomiske politikk å dempe pris- og kostnadsstigningen. Og disse momenter taler da mot den tanke at kronens verdi nå bør justeres ned i forhold til de seks EF-valutaer.

Vi er klar over at enkelte av våre eksportnæringer er i en vanskelig fortjenestesituasjon, men vi regner fremdeles med at iallfall noen av deres problemer vil bli avdempet ved den pågående konjunkturoppgang. Og det er fremdeles Regjeringens intensjon å forsøke å bidra til å dempe virkningene av februarvedtaket ved at særlig utsatte næringer får lettelser.

Bernt Ingvaldsen: Så vidt jeg forstår, vil det nå ikke bli tale om å opprette et fond blant disse seks EF-statene som slutter seg til dette. Tidligere var det iallfall drøftet. Så vidt jeg forstår, var det små utsikter for at Norge kunne være med i denne fondsordningen. For så vidt skulle det være en noe gunstigere situasjon for Norge når det ikke blir noe fond enn om det hadde blitt. Jeg vil gjerne høre finansministerens uttalelse om dette.

Det er da seks av de ni land som går inn for en felles ordning, og tre – altså England, Italia og Eire – som er utenfor og vil holde en flytende kurs. Så vidt jeg forstår, gjør de det idet de forbeholder seg også å kunne justere sine valutaer i forhold til dollar. Hvis vi ikke blir med de seks, vil vi komme i selskap med de tre, med den anseelse, det renommé, som det måtte føre med seg. Jeg vet ikke om det er så ille. Vi blir iallfall ikke stående helt alene. Men jeg kan være enig i at det er vanskelig å foreta en devaluering før man går inn i ordningen siden man ikke gjorde det i februar. Sverige gjorde det unna da og kan følgelig operere litt friere. Det var disse to forhold jeg gjerne vil få svar på, hvis det er mulig.

Kåre Willoch: Som flere har vært inne på, er det klart at risikoen for at kurssituasjonen [273] i forhold til dollar skal bevege seg slik at konkurranseforholdene for norsk næringsliv blir ytterligere vanskeliggjort, er av de momenter som må tas med i betraktningen. Men jeg hørte med interesse at sjefdirektør Getz Wold mente at den risikoen var begrenset.

Pundet kommer også inn i bildet her. Jeg tror det kunne være av interesse å få en vurdering av utsiktene for at pundkursen vil holde seg noenlunde stabil, eller om det motsatte vil skje, slik at den britiske konkurranseevne vil bli styrket ved ytterligere nedgang i pundkursen.

Sjefdirektør Knut Getz Wold: Det er blitt stilt noen spørsmål angående et fond. Det er jo så at EF-landene også på sitt siste møte inngående drøftet planen om å opprette et fond på 10 milliarder dollar. Det nådde man ikke fram til enighet om, og det var i vesentlig grad fordi Storbritannia stilte som vilkår for å delta at man skulle stille helt ubegrensede kreditter av ubegrenset varighet til null eller ubetydelig rente. Det var ikke vilkår som viste seg akseptable for de andre. Derfor er det for tiden ikke aktuelt. Det som består i øyeblikket, er faktisk ganske beskjedne ting. Det er en avtale om «swapper» mellom sentralbankene, dvs. man bytter hverandres valutaer for en kort periode. Det er videre en avtale om opp til ca. 1 ½ mill. dollar i kortsiktige kreditter på visse vilkår, som har vært i bruk i liten utstrekning. For de EFTA-land som søker tilslutning til dette system, vil det, så vidt jeg forstår, heller ikke bli aktuelt med noen tilknytning til disse kortsiktige kredittmuligheter, slik at de problemer som måtte være knyttet til det, oppstår ikke. Det er for så vidt heller ikke i noen av de land – og heller ikke i Norge – noe behov for disse kreditter. Derimot har vi behov for klarhet om i hvilke former intervensjon kan foregå. Hvis vi ikke får nytte dollar til intervensjon, må vi ha en ordning med «swapper», slik at man f.eks. kan bytte til seg tyske mark når man trenger dem. Det er av de praktisk tekniske ting som i tilfelle må klarlegges. Det er i grunnen det viktigste under de drøftelser som skal foregå. Heller ikke dette er i prinsippet forskjellig fra det system vi på forhånd er inne i. Men vi har etter folkeavstemningen unngått å reise spørsmålet om «swapper», og i to tilfelle brukt dollar etter samråd med de andre.

Hr. Willoch reiste et spørsmål – det var nesten et 64-dollar-question – om hvordan det vil gå med pundet. Hvis jeg likevel skulle våge meg inn på det, har det vært forholdsvis stille om pundet i den senere tid. Men det synes i den [274] britiske økonomi å være en tendens til at uansett hvilke konkurransemessige fordeler man oppnår, vil disse bli meget raskt oppspist. Om inflasjonsgraden er bekymringsfull i alle europeiske land, er den iallfall nesten til enhver tid høyere i Storbritannia enn i andre land. Det er vel derfor neppe noen risiko. Men det er selvfølgelig av de ting som er vanskelig å vurdere. Med oppskrivningen av tyske mark har man altså noe å gå på – antydningssvis 3 pst. – men selvfølgelig har man ikke full sikkerhet for hva som kan skje med denne ordningen.

Formannen: Da har ikke jeg flere på talerlisten. Hvis det ikke er noen som ber om ordet, takker jeg Regjeringens representant og sjefdirektør Getz Wold for orienteringene.

Møtet hevet kl. 10.45.